Ročník XVII. V Budapešti, 5. februára 1910. Číslo 6.

KREŠŤAN

POLITICKÉ A SPOLOČENSKÉ KATOLÍCKE NOVINY

VYCHÁDZAJÚ KAŽDÚ SOBOTU NA ŠESTNÁSŤ STRANÁCH.

Predplatná cena:
Na celý rok — 4 koruny — hal.
Na pol roka — 2 « — «
Na štvrť roka — 1 « — «
Jednotlivé číslo 8 hal.

Zodpovedný redaktor:
Dr. ALEXANDER ERNSZT,
páp. komornik.
Majitel' a vydavatel':
JÁN MOLNÁR.

Redakcia a vydavatel'stvo:
Budapest, IV. ker., Ferencz-József-rakpart 27. szám.
sem sa majú posielať predplatky, taktiež dopisy do novín ohlasy a náhodné reklamácie. Ceny ohlasov dľa tarify. Rukopisy sa nazpak nedávajú.

Nedôvera vláde.

Kresťanská ľudová strana vyslovila nedôveru vláde v zasadnutí snemovne 25. januára. V nasledovnom krátkom výťahu podávame reč, ktorú z tejto príležitosti povedal krajinský vyslanec

Mikuláš Zboray:

Predovšetkým osvedčujem sa, že v mene kresťanskej ľudovej strany terajšej vláde nedôveru vyslovujem. Terajší ministri nezaslúžia dôveru tak ohladom jejich politického karakteru, ako aj jejich osobnosti. (Hlučné všestranné éljen!) Nemôžeme mať dôveru k pánu ministerpredsedovi, bo jeho programm, ktorý nám tu predniesol, je opravde skutočné nič. Taký je tento programm, ako vymlátený snop. (Tak je! zo strednej a ľavej strany). Taký je ten programm, ako keby len k tomu bol sklepaný, aby ľudí balamútil a ničeho nepovedal.

Znám ja pana ministerpredsedu už od dávnejších časov. Veď ráz už bol ministerpredsedom a čo sme pod ním dostali? Koňský chvost na čáko! (Všestranný smiech.) Rozpamätáme sa, že nám ako ministerpredseda jedine to vymohol, že naši vojáci pri traine dostali koňský chvost na čáko. Včul sľubuje pán ministerpredseda, že zabezpečí samostatnosť a konštitúciu krajiny. Ako ju ale zabezpečil a bránil proti Körberovi? Či za to máme dôverovať v ňom, že si tak správne složil jeho kabinet a za finančného ministra vymenovať dal Lukácsa? Lukács je síce veľká finančná kapacita, dokázal to zavedením Triednej Lutrie.

Ladislav *Lukács* financminister: Zodpovedný som za to!

Mikuláš *Zboray:* Veľmi pekne, že pán minister zodpovedný je za to. Ja verím, že ste nevydali viacej žrebov, ako vám bolo dovolené; já verím, že neklamete pri ťaháni žrebov; verím vám, že statočne strkáte do vrecka veľké tantiamy; z ohľadu mravnosti ale je toto nanajvýš potupný obchod. (Všestranne veľký hluk. Predseda cengá.) A vy pane minister, ktorý z dozorného úradu, z financministerstva ponáhla ste sa k tomuto obchodu, očakávate dôveru od nás?

Dôveru máme mať ku členom tejto vlády? Preto snáď že s hlbokou urážkou náboženských citov viacej, ako polovice krajinského obyvateľstva do ministerstva kultu posadili človeka z najmenšieho vierovyznania? (Hlučné schvalovanie z prostriedka.) Či je to možná vec, aby tento človek ako nekatolík zastupoval apolštolského kráľa a v Uhorsku najvyššieho patróna katolíckej cirkve pri vymenovaní biskupov a iných hodnostárov a pri správe katolíckych majetkov cirkevných? Či vedel o tom jeho veličenstvo? Nevysvetliť toto kráľovi poukazuje na zlosť alebo na nešerednú hlúposť. (Hlučné éljen z prostriedka.)

Dôveru žiada od nás terajšia vláda. Tí, ktorí by sa jej chceli odpredať, hovoria: treba počkať, ako bude účinkovať, druhí zas chcejú znať jej programm. My známe programm tejto vlády a na jej účinkovanie neni sme zvedaví. (Hlučné éljen z prostriedka a z ľava.) Účinkovanie tejto vlády nemôže byť také, aby sme v nej dôverovali. (Všestranný potlesk.)

Posial stávaly sa u nás veľké chyby v spoločenskom živote. Jedna takáto chyba je, že intelligencia celkom odtrhla sa od pospolitého

ľudu. (Tak je! Pravda!) Nás ale očakáva veľká úloha a ja z tejto príležitosti prosím snemovňu, aby toto nebrala na ľahko. Ľud treba vychovávať, vyučovať a vzdelávať (Pravda! Tak je!) Zostúpiť treba k uhohému ľudu a treba mu slúžiť a pomáhať. (Pravda! Tak je!) Z mnohých strán napádali a napádajú nás, že sme na konfessionalnom stanovisku utvorili Ľudovú Jednotu. (Hluk z ľava.) Ja ale len celkom úprimne a z čistého srdca môžem povedať, že sme len preto utvorili túto Jednotu, aby sme ubohému ľudu v jeho biede pomáhali, aby sme ľud vychovávali, vzdelávali a vyučovali. (Schvalovanie.)

Keď kresťanská ľudová strana po prve zavítala v krajinskom sneme, nepredpovedali jej žiadnej budúcnosti, ba ohňom i mečom chceli ju vykynožiť. Včul ale? Ešte podnes sme tu a stojíme pevne, kdežto iné veľké strany zmizly z površia zemského. My pevne stojíme, nikdy ale nepomôžeme k tomu, aby tá strana, ktorá peňazmi, podvodom a násilenstom cez dlhý čas všetko si vyvlastňovala v krajine, zpiatky prišla ku vláde. Vy pane ministerpredseda, kreatúrou ste tejto strany! (Pravda! Tak je!) Od nás neočakávajte ani pomoci, ani dôvery! (Hlučný potlesk.)

Shromaždenia Jednoty katolíckeho ľudu.

Nepočetné shromaždenia Katolíckej Ľudovej Jednoty minulého týždňa vydržiavané zrejmým dôkazom sú prebudenia veriaceho ľudu, Keď aj kedy, to zaiste v prítomných časoch nevyhnutne potrebné je, aby katolícky ľud ukázal, že žije, hýbe sa, neni necitnou hmotou, vie samostatne myslet a hotový je odhodlať sa v prospech náboženského presvedčenia svojho. Veriaci katolíci a odhodlaní členovia katolíckej Jednoty v tomto povedomí vydržiavali najnovšie shromaždenia v nasledujúcich obciach:

Hrádek (Nitr. st.). Pod predsedníctvom dekana-farára Kolomana *Fehérváryho* veľké shromaždenie vydržiavané 18. januára. O katolíckej Jednote držal peknú prednášku tajomník Jednoty zo stredišťa Ján *Bartos*. Po oduševnenej zakľúčenej reči predsedu vstúpilo do Jednoty 97 členov.

Ólehota (Nitr. st.). Početne navštívené shromaždené 18. januára popoludní zápalistou rečou zahájil horlivý farár Ludvik *Csulak*, po ňom o katolíckej Jednote rečnil Ján *Bartos*, tajomník Jednoty, a za blaho ľudu neustále pracujúci dekan-farár Koloman *Fehérváry* zakľúčil shromaždenie peknou rečou, na čo hneď 150 veriacich dalo sa za členov zapísať. Zo skromaždenia jednohlasným uzavretím poslané boly telegrafičné pozdravy na grófa Ferdinanda *Zichyho* a na hlavného správcu Jednoty Alexandra *Ernszta*.

Moraván (Nitr. st.). Horlivý farár Franc *Novák* zahájil ľudnaté shromaždenie 19. januára vydržiavané ohnivou rečou, po čom o katolíckej Jednote držali hlboko poučné prednášky: Ján *Bartos*, tajomník Jednoty, a farár obce Ólehota Ludvik *Csulak*.. S obyvateľmi obce Banka vstúpilo do Jednoty blízo 100 členov.

Podolin (st. Szepes). Utvorujúce shromaždenie vydržiavané bolo tu 16. januára. Shromaždenie zahájil a zakľúčil oduševnenými slovami miestny farár Franc *Spiritza*. O cieľoch a potrebnosti katolíckej Jednoty rečnil farár Franc *Klein* a o katolíckej tlači držal poučnú prednášku Ondrej *Háber*, farár obce Toporcza. Do Jednoty vstúpilo 50 členov, medzi týmito celé predstavenstvo mesta, Vendelín *Dfirst* ml., bývalý mestský radca košický, a náčelník pošty Franc *Sáfár*.

Szepesbéla (st. Szepes). Účtovné shromaždenie, pod predsedníctvom dekana-farára Alexandra *Begala*, vydržiavané 23. januára.

Poroszka (Trenč. st.). Shromaždenie miestnej organisácie pod predsedníctvom dekana-farára Valenta *Chocholus* vydržiavané 23. januára. O katolíckej Jednote rečnil tajomník Ján *Bartos*.

Spácza (Prešp. st.). Shromaždenie katolíckej Jednoty vydržiavané 16. januára. Prednášky držali s veľkým úspechom: farár Augustín *Czintula*, trnavský učiteľ Béla *Voldan*, trnavský kaplál Anton *Raufstein* a miestny učiteľ Franc *Katona*.

Nagyszombat. Shromaždenie 23. januára vydržiavané, na ktorom dr. Anton *Mondok*, pravotár trnavský, zanímavú prednášku držal o cieloch katolíckej Jednoty a rečnili ďalej: Ferdinand *Roth*, Štefan *Zelenák*, Jozef *Sznoha*, konečne kaplán Anton *Raufstein* v názorných obrazoch s vysvetlením v maďarskej a slovenskej reči predstavil Messinu.

Ledniczróna (Trencs. st.). Shromaždenie katolíckej Jednoty pod predsedníctvom horlivého dekana-farára Michala *Szlaninka* vydržiavané 23. januára. O katolíckej Jednote rečnil tajomník Ján *Bartos*. Shromaždenie zakľúčil peknou rečou učiteľ-organista Ján *Zzitnyai*. Do Jednoty vstúpilo 82 členov.

Vágsziklás (Trencs. st.). Veľké shromaždenie vydržiavané 24. januára. Prítomní boli medzi inými mnohými: Franc *Majevszky*, generál na odpočinku, Eduard *Dubusiewits*, dvorný radca na odpočinku, dekan-farár Ján *Hevera*, Cyril *Szvoboda*, okresný notár; kapláni: Ladislav *Chmielovszky*, Štefan *Szvoboda* a učiteľ-organista Ján *Barinka*. Shromaždenie zahájil peknou rečou dekan-farár Ján *Hevera*. O katolíckej Jednote rečnili: tajomník zo stredišťa Ján *Bartos* a kaplán Ladislav *Chmielovszky*. Po zakľúčení shromaždenia vstúpilo do Jednoty 55 členov.

Bolcse (Trencs. st.). Veľmi pekné shromaždenie vydržiavané bolo tu 24. januára popoludní. Z intelligenci prítomní boli: dekani a farári Valent *Chocholus* a Ján *Hevera*, farár Anto *Kuliffay*, kapláni: Štefan *Jurácsek*, Ján *Herman*, Ladislav *Chmielovszky* a okresný notár Franc *Pastyinszky*, učitelia-organisti: *Renda* a Ján *Sediba*. Shromaždenie zahájil ohnivou rečou farár Anton *Kuliffay*, o katolíckej Jednote rečnili tajomník Ján *Bartos* a kaplán Ladislav *Chmielovszky*. Do Jednoty vstúpilo 108 členov.

Nemsó (Trencs. st.). Početne navštívenému shromaždeniu 25. januára vydržiavanému predsedal horlivý miestny farár Rudolf *Miklóssy*. Po peknej a vzletnej reči roľníka Pavla *Chudo* o katolíckej Jednote držal prednášku tajomník zo stredišťa Ján *Bartos*. Keď farár Rudolf *Miklóssy* zápalistou rečou zakľúčil shromaždenie, do Jednoty vstúpilo 177 členov.

Khuenová vláda v snemovni veľmožov.

Z príležitosti predstavenia Khuenovej vlády v snemovni veľmožnv 24. januára nasledujúcu reč povedal kaločský arcibiskup

Dr. Julius Városy:

Osvietení veľmoži! Stavu mojmu sodpovednou otvorenosťou, lež aj ako zákonodárca prinútený som osvedčiť sa úprimne, že sa nenachodím v tom šťastlivom položení, aby som predstavenú novú vládu s dôverou privítal. Ani ako katolík, lež ani ako rodený Uher, nemôžem s dôverou prijať tú vládu, ktorá už pri jej sostavení proti katolíckym občanom tak úrazne a vyzývave pokračovala, že je k obáveniu, že následkom nie priam škrupuložného jej svedomia, ústavné záujmy krajiny nebude sledovať väčšou pozornosťou.

Ačpráve nemáme na to písaného zákona, predsa od roku 1867. tak verejná mienka krajiny, ako aj všetky doterajšie vlády — ešte aj tá, ktorá previedla cirkevno-politicke zákony — považovaly to ako vec samo od seba sa rozumiacu, že kultusminister u nás nemôže byť iný, ako katolík. Táto slušná praksis, táto spravodlivá verejná mienka, dľa mojho náhledu neopierala sa natoľko na početnú väčšinu katolíkov, ako na tú veľmi vážnu okoľnosť, že u nás kultusminister spolu zastupiteľom a povereným je najvyššieho patróna a ako taký na najvitálnejšie nábozenské záujmy katolíkov a na najvážnejšie vnútorné záležitosti cirkevné, prevádza takú ingerenciu, ktorá logičnou dôslednosťou vyžaduje, aby patričný ku týmto záujmom a záležitosťam prejavoval sodpovedné city a mal v nich aj potrebnú zbehlosť. Dejstvovanie ľudí iného náboženstva na tomto obore práve preto celkom vytvorené je keď aj nie z právneho, lež na každý pád zo stanoviska spravodlivosti a slušnosti.

Ťažkú urážku túto neulevuje, lež práve zväčšuje ešte i tá okoľnosť, že nový kultusminister udajne narodil sa ako katolík a len pozdej stal sa unitárom; týmto skutkom jeho totiž už sám dostatočne dokazuje, ak málo váži si katolícke náboženstvo a nakoľko neleží mu na srdci podporovanie katolíckych záujmov. Dľa všeobecnej zkúsenosti totiž, tí čo premieňajú náboženstvo, obyčajne viacej opovrhujú katolícke náboženstvo ktoré opustili, ako rodení inoveriaci. Dostatočné je v tomto ohľade odvolávať sa na príklad freimaurerov, ktorí — keď aj nie dľa formy, lež skutočne odtrhli sa od cirkvi a preto vôbec vzteklí nepriateli sú katolíckeho náboženstva. Medzi takýmito okoľnosťami so všetkým právom môžeme sa obávať, že nový pán kultusminister s katolíckymi záležitosťami a s katolíkmi vôbec ešte horšie bude zaohchodiť.

Neuspokojuje ma ani tá okolnosť, že nový pán kultusminister len dočasne, na krátky čas je vymenovaný a že on opravde ani neni kultusminister, lež len dočasne poverený vedením tohoto ministerstva a skutočne je iba minister pravosúdia. Tu ale jedná sa o zásadnej otázke. Vymenovaním iného náboženstva osobnosti za kultusministra, keď aj len na krátky čas, ľahko utvoriť sa môže taký praecedens, ktorý viesť. môže k ďalšiemu urazeniu doterajšieho slušného pokračovania a vôbec katolíckych záujmov Ostatne, aj to len dočasné úradovanie pána kultusministra nemôže sa považovať za celkom nevinné, vysvitá to dostatočne už aj z tej senzácionalnej zprávy novín, že on i krátke úradovanie svoje v tomto ministerstve pamätným chce učiniť, katolíkov hlboko urážajúcim a rozhorčujúcim prevedením istej osobnej vnútornej záležitosti tohoto ministerstva sa týkajúcej.

Nemôžem za to, lež nie som v stave udusiť v sebe tú povýš spomenutú obavu, že tá vláda, ktorá tak ľahkovážne zachádza s náboženskými záujmami a slusnými požiadavkami väčšiny obyvateľstva, nebude veľmi vážne brať aj ústavné záujmy krajiny. Preto aj keď proti tejto na katolíckom obyvateľstve zpáchanej urážke slávnostne protestujem, prinútený som novej vláde vysloviť s týmto moju nedôveru.

Gróf Ferdinand Zichy ochranca katolíkov.

V záujme katolíkov Uhorska a zvlášte proti vymenovaniu nekatolíka za kultusministra 24. januára v snemovni veľmožov pozdvihol svoje vážne slovo neohrozený ochranca katolíkov, gróf Ferdinind Zichy a povedal reč, ktorú podávame v nasledujúcom výťahu:

Postavenie katolíckej cirkvi, ako znamo, iné je v Uhorsku, ako kdekoľvek inde v Europe. Vie totiž každý, kto zná pomery Uhorska, že jeho veličenstvo kráľ poťažne katolíckej cirkvi ozdobený je zvláštnymi privilegiami a tie skutočne aj prevádza. Na tomto stave cirkvi zmenu urobiť bola by mohla jedine autonomia, ktorá mala byť povolaná aj náhradu poskytnúť v tom pade, keby práva jeho veličenstva náležite rešpektované neboly.

Od doby vyrovnania panovala v Uhorsku jednostajne tá praksis, že za ministra kultu práve z príčin povýš spomenutých vždy len katolík bol vymenovaný. Keby sa pán ministerpredseda tohoto bol držal, vtedy i na ten spomínaný krátky čas za kultusministra iného mohol dať vymenovať ako nekatolíka. Dočasné vymenovanie terajšieho kultusministra nás ani uspokojiť nemôže, kým neosvedčí sa pán ministerpredseda, že v budúcnosti držať sa bude starého zásadného stanoviska, o ktorom som povedal, že kým v Uhorsku panujú prítomné pomery a okolnosti, k uspokojeniu viacej než polovicu obyvateľstva krajiny, kultusministrom nemôže iný byť, ako katolík. Bo treba považiť len to, že u nás udelovanie cirkevných hodností, správa cirkevných a katolíckych majetkov a všetko čo v súvise stojí s katolíckou cirkvou složené je v ruky jeho veličenstva. Jeho veličenstvo ale toto právo ústavnou cestou, vyplňuje len pri vyslyšaní a spoluúčinkovaní kultusministra. Už i z tej príčiny teda, aby sme v uctivosti držali toto veľké právo jeho veličenstva, nesmieme dopustiť, aby jeho veličenstva poťažné predlohy predostieral a informoval ho taký kultusminister, ktorý neni náboženstva katolíckeho.

Prosím preto pána ministerpredsedu, aby v tomto ohľade uspokojil tak mňa. ako aj katolícku cirkev. Náboženské city desať millionov katolíkov neslobodno urážať takým neslušným pokračovánim, akým prevedené bolo vymenovanie nekatolíka za kultusminstra.

Ja nemôžem vedeť s kým vyjednáva pán ministerpredseda v záležitosti vymenovania nového kultusministra, ani o tom neni reči, či ten ktorému poveril prítomne toto ministerstvo hodí sa a povolaný je k tomu úradu. lež jedná sa o to, že pán ministerpredseda celkom odchýlil sa od pokračovania, aké v tomto ohľade od časov vyrovnania panovalo k uspokojeniu polovice obyvateľstva krajiny.

Toto som predniesol, bo to vyžadovaly odomňa moje svedomie, náboženské presvedčenie a cirkevné záujmy katolíkov Uhorska.

Zadovažujte predplatiteľov pre «Kresťan»-a!

Preč s alkoholom (liehom)!

V obci Glivic (Galicia) istý robotník opitý šiel domov a položil sa spať. Keď ho na druhý deň ráno chcel zobudiť, našli ho mrtvého. Zomrel na oslabenie srdca a síce pre nemierne užívanie alkoholu. Nech ten strašný príklad slúži k výstrahe tym nešťastlivým pijakom, ktorí nechcú prestať piť tú hroznú otravu. Stalo sa tiež v tej istej obci, že sa jeden mladý človek v krčme stavil, že za jednu hodinu vypije 10 pohárikov pálenky, 10 pohárov piva a jednu flašku vína. Lež ešte ani polovicu nebol vypil z toho všetkého, bez seba klesnul na zem; kamaráti zaniesli ho domov, kde teraz ťažko chorý leží. Aj v uhorskej obci Csikszentmihály požiadal zkazonosný alkohol svoju obetu. Jednej starej zemanskej rodiny potomok, ktorý mal aj ženu a deti, už od mnohých rokov sa oddal nešťastlivej pijatike. Rodina prosila ho darmo so slzami v očiach, darmo ho napomínala, nemohla si s ním poradiť. Ešte len svítalo a on už klopal na dverách krčmy. V noci tiež on bol ostatný, ktorý sa opilý vrátil domov. Peniaze sa pomaly minuly, ba aj sám zemanský majetok prešol do cudzých rúk. Doma nastala bieda a popri nej nepokoj a ustavičná zvada, kým diabol alkoholizmu celkom pomútil hlavu jednúc šťastlivej rodíny. Marnotratník konečne chcel sa zavraždiť a strelil sa do prs, nezomrel zaraz, ale ešte tri dni sa musel strašne trápiť, kým medzi veľkými bolasťami dokonal. Hľa nové smutné dôkazy toho, že alkohdl nie len o majetok, ale i o pokoj, zdravie, o život, ba i o ten najväčší pokla t. j. o vieru a večné spasenie prinesie človeka. Všetky liehové nápoje sú škodlivé, ale najškodlivejšia je už pálenka, následkom jej len v samom Rusku ročne asi 100 tisíc ľudí zahyne.

Celkom ospravedlnený je teda boj proti alkoholu. V Dánsku vyniesli nedávno zákon, podľa ktorého policiaji povinní sú každého opitého človeka na voze odviezť na najbližšiu stanicu policajov. Za útraty opatrovanie, za voz. ako aj za všetkú škodu, ktorú opitý zapríčinil, je krčmár zodpovedný a to všetko musí zaplatiť. To je veľmi dobrý a užitočný zákon. Krčmári teraz zaiste budú pozor dávať, aby svojim hosťom nedali nad mieru piť. Dal by Pán Boh, aby aj naše zákonodarstvo vynieslo čím skorej tak múdry zákon. Neškodilo by, keby sa to potom vzťahovalo i na všetkých tých ľudí, ktori v svojom dome iných opájajú, ako sa to, žialbohu, po našich obcách zvášte pri svadbách, krstinách pohanských pohräbných karoch a oldomašoch nie raz stáva.

V Čechách sa už aj robotníci chytili rozumu a húfne vstupujú do antialkoholického spolku. U nás to ale dajako veľmi ťažko ide. Naši robotníci — česť výnimkám — akoby ani čuť nechceli o boji proti liehu. Bez antialkoholizmu ale všetky sociálne (spoločenské) ztížnosti ťažko dajú sa riešiť. Čo by sme asnáď aj dnes v záujme robotníkov urobili, to alkohol, zvláštne pálenka, zajtrajšieho dňa už zničí. Lepšich spoločenských pomerov nedožijeme sa prvej, kým po celej krajine nebude uplatnené to spasiteľné nariadenie, ktoré dolnozemské mesto Kečkemét už pred poldruha sto rokami vydalo: aby totiž v dni Pána nikto neopovážil sa vo svojom dome alebo v pivnici opojné nápoje vymeriavať, kto sa proti tomu previní, ako aj ten, ktorý tie nápoje tam pije, bez milosrdenstva bude pokutovaný, po prvý raz zaplatí 12 zlatých a keď to nespomôže, dostane sa mu 100 palíc. Tí naši predkovia boli predsa múdrejší, ako sme my.

Franc Klein
farár spišsko-richvaldský.

O popise dobytku.

Keď gazda vidí, že mu dajaký pán prichodí do dvora, už sa nazdáva, že je to buď eksekutor, alebo dajaký agent. Ani jeden nenie milý. Že prečo neradi vidíme eksekutorov, to by bolo zbytočné vysvetlovať; a agenta tiež radšej každý vidí z ďaleka preto, lebo ten vie toľko a tak nahovovárať dotiaľ, kým mu dakto nesadne na lep.

Poľnohospodársky zákon nakladá, aby sa domáci dobytok, menovite: rožný dobytok, kone osly, mulice, ošípané, ovce a kozy v každej obci, každoročne, ešte pred vyhnatím na pašu, ale najskoršie do konca marca popísal, sčítal a skrze dobytčieho lekára preskúmal, či je zdravý.

Ľudia sa boja ešte aj od takéhoto dobyt-

čieho popisu, lebo sa nazdávajú, že im aj od dobytku naváľajú dane a tak niet sa čo diviť, keď mnohí aj zatajá dobytok, kdežto sa všeobecne vie, že od gazdovského dobytku sa u nás žiadna daň neplatí.

Keď teda nastane ten dobytčí popis a po dvoroch bude chodiť slúžny s dobytčím lekárom, preto nie len že netreba zatajiť dobytok, ale máme popis obľahčiť. Že prečo je tento popis, to vidno z nasledujúceho:

Cieľ tohoto popisu predovšetkým je to, aby sa vrchnosť a zverolekár presvedčili, či je dobytok zdravý, či nenie chorý na dajakú chytľavú chorobu, ktorá by potom mohla nakaziť aj iný na pašu vyhnaný dobytok. Už toto je dostatočné, aby sa uznalo, ako potrebný je tento popis. Jediný nakazený kus môže spôsobiť nenahraditeľnú škodu celej obci, kdežto po takejto prehliadke každý môže vyhnať dobytok na pašu.

Ďalší cieľ popisu je, aby si vrchnosť nadobudla vedomie, či je v obci dostatok plemenného dobytku, ktorý prípadne môže sa zaopatriť. Toto je tiež v záujme gazdov.

Potom aj to treba vedeť vrchnosti, ako krajina stojí s dobytkom, či sa rozmnožuje, či upáda počet dobytku; toto je už aj preto potrebné, aby sa vedelo, či sa má vývoz napomáhať, alebo či sa má prívoz z cudzozemska obmedzovať.

Taktiež aj z ohľadu pasienok je potrebné môcť porovnať množstvo dobytku s jestvujúcimi pasienkami.

Ak je dobytku viac v obci, ako by sa mohlo vyháňať na pasienok, tak sa musia poriadky porobiť, aby sa menej dobytku vyháňalo. V tomto ohľade sa prednosť dáva tým, ktorí majú menej dobytku.

Toto je tiež v záuje gazdov, lebo čo je hodná taká obecná pasienka, ktorá sa preplní stádom a niekolko dní ju spasú a potom dobytok cez celé leto hladuje.

V zákone je aj o to postarané, aby v takom páde tí gazdovia, ktorých dobytok nemôže sa pre malú pasienku vyháňať, istú náhradu obdržali, čo sa buď tak stane, že sa musí buď prenajať istá pasienka, alebo dostanú peňažné odškodnenia.

Toto sú príčiny, pre ktoré je potrebný popis dobytku.

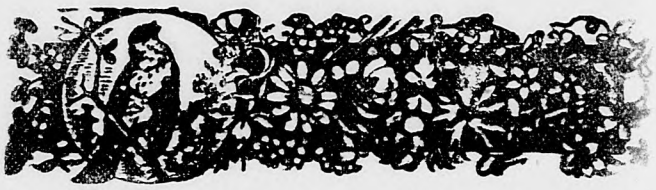

POLITICKÉ CHYRY.

Nedôvera vláde. — Odročenie. — Rozpustenie snemu. — Zaďakovanie vlády. — Snemovňa veľmožov proti vláde.

Snemovňa krajinských vyslancov vydržiavala posledné zasadnutie 28. januára. Už na počiatku zasadnutia bolo badať, že sa chystá konec debatty o programme vlády.

Rečníci, ktorých bolo toľko zaznačené, že sa konec debatty mohol očakávať len budúci týždeň, radom vzdávali sa svojho práva a po reči grófa Juliusa Andrássyho, ktorý reflektoval na nápady namerené proti nemu, len Franc Kossuth krátko odporúčal svoj návrh, aby sa snem aj v týchto posledných dňoch osvedčil za samostatnú banku. Potom sa začalo hlasovať nad podanými resolúciami.

Najprv sa hlasovalo nad resolúciou grófa Juliusa Andrássyho, v ktorej síce neprechovával dôveru naproti vláde, ale krátku idemnitu náklonný bol odhlasovať. Za túto resolúciu hlasovala len ústavná strana a keď predseda konštatoval len menšinu, hlasovalo sa nad návrhom Júliusa Justha, ktorým sa vláde vyslovuje nedovera. Za Justhov návrh hlasovala obrovská väčšina snemu: Justhovská, Kossuthovská a ľudová strana, srbskí radikáli a barón Bánffy. Vtedy vstal gróf Héderváry, ale pre obrovský hluk prehovoriť nemohol. Medzitým ale predseda nariadil hlasovanie o Kossuthovom návrhu o samostatnej banke, ktorý tiež veľká väčšina snemu prijala. Nato opäť povstal ministerpredsnda gróf Héderváry a poukážuc na to, že následkom odhlasovania nedôvery jeho vláde nastala nová situácia, v ktorej vláda stojí pred alternatívou, že alebo sa poďakuje, alebo navrhne rozpustenie snemu, o čom však sama rozhodnúť nemôže, preto z poverenia kráľa podáva najvyšší kráľovský rukopts. Kráľovský reškript odročil snem do 24. marca. Členovia vlády po prečítaní reškriptu zasedaciu sieň hneď opustili.

Odročenie snemu kráľovským reškriptom vzbudilo i veľké prekvapenie, i veľké rozčulenie. Z Justhovskej strany hneď povstal gróf Theodor Batthány a predostrel asi takú resolúciu, akú bol za vlády Fejérváryho z poverenia spojenej opposície predostrel barón Bánffy. Dľa resolúcie snemovňa odročenie snemu kráľovským reškriptom v dobe ex-ľexu kroz vládu, ktorej snem už hlasoval nedôveru, drži za protiústavné a preto jej súčasne zakazuje aj spravovanie krajinských záležitostí. Gróf Albert Apponyi v mene Kossuthovskej strany vyhlásil, že resolúciu prijíma a prijatie odôvodnil tým, že vláda sostúpila zo zákonnej a ústavnej cesty. V mene ľudovej strany Ján Molnár prijal resolúciu. Gróf Julius Andrássy ale v mene ústavnej strany vyhlásil, že resolúciu neprijíma, ale pokračovanie Héderváryho odsudzuje. Resolúciu neprijima preto, lebo chybu, ktorú spravila vláda, môže ešte napraviť tým, že sa poďakuje a svoje miesto prepusti novej vláde. Na to veľká väčšina resolúciu grófa Batthányho prijala a predseda zasadnutie zakľúčil.

Héderváryho vláda tedy pre odročenie snemu kráľovským reškriptom v mimozákonnom stave, keď jej snem odhlasoval nedôveru a ani rozpočtu, ani indemnity nemá, obťažená je takým uzavretím snemu, ako bola obťažená vláda Fejérváryho. Je pravda, že ústavná strana na toto poťahujúcu sa resolúciu teraz neprijala, ale to nerozhoduje, lebo resolúciu prijala väčšina a tak to je uzavretím snemu. Khuen Héderváry ztiahol z tohoto konsekvenciu, svolal svojich ministrov ku porade a s celým kabinetom usniesol sa na tom, že jeho veličenstvu predostre zaďakovanie vlády. V piatok večer aj hneď odcestoval do Viedne a v sobotu podal jeho veličenstvu svoje zaďakovanie. Jeho veličenstvo zaďakovanie vlády neprijal. Kým ale Héderváry vo Viedni meškal, v sobotu 29. januára jeho vláde odhlasovala nedôveru aj snemovňa veľmožov. Na toto prekvapenie Héderváry ešte v sobotu večer držal ministerskú poradu, v pondelok 31. januára bol zas na audiencii u jeho veličenstva kráľa a vyprostredkoval si dovolenie na rozpustenie krajinského snemu.

Budú teda nové voľby. Hor' sa ľudáci! Po všetkých stranách krajiny ozýzaj sa heslo: **Nech žije kresťanská ľudová strana!**

Z CUDZOZEMSKA.

Povodeň vo Francúzsku. Francúzsko, zvlášte jeho hlavné mesto Paríž, stihla katastrofa, jakej podobnej sa tam od sto rokov neudalo. Následkom lejakov posledných dní všetky rieky krajiny sa rozvodnily a rieka Sajna sa vyliala. Najväčšiu škodu zapríčiňuje povodeň v Paríži, kde v celých predmestiach zasekla premávka a vodou podmyte budovy idú sa srútiť. Ľudia i z verejných i z privátnych budov musia sa vysťahovať, aby katastrofa ľudské životy nevyžiadala v obeť. A jako sa to aj počas úžasného zemetrasenia v južnom Taliansku stalo, i v Paríži sa najdú vyvrhelia ľudskej spoločnosti, ktorí opustené byty obkrádajú. a obyvateľstvo terrorisujú. Voda vnikla do pivníc, do podzemnej železnice, do prízemia domov, zaliala priemyselné dielne, bazáre, sklady, prekáža stravovanie Paríža a zadováženie kuriva. Voda vnikla aj do pivníc paloty Elysée, kde býva president republiky. Vody rieky Sajna ešte vždy pribýva, ačkoľvek majú za to, že teraz už začne upádať. Neočekávaná katastrofa upútala pozornosť celého sveta a vyvolala všade sústrasť. Pápež poslal parížskemu arcibiskupovi kardinálovi Amettemu telegramm, v ktorom vyslovuje svoju sústrasť nad povodňou príčinenou katastrofou a sdeľuje, že 30.000 frankov dáva na podporu biedu trpiacich. Ruský cár na ten istý cieľ daroval 10.000 frankov.

Rusko a Rakúsko-Uhorsko. Prítomne kolujú chýry o sblížení sa Ruska k Rakúsko-Uhorsku. Súvisle s týmito chýrami vyskytla sa kombinácia, že zahraničný ministri gróf Aehrenthai a Izvolski opostia svoje postavenie. Dľa novších správ niejen o sblížení sa je reč, lež aj o dohodnutí sa. Ruský zahraničný minister má byť veľvyslancom v Berlíne alebo v Ríme. Prvý krok ku sblíženiu sa — ako z Berlína oznamujú — urobilo Rusko. Zahraničný minister Izvolsky opýtal sa rakúsko-uhorského veľvyslanca na petrohradskom dvore grófa Berchtolda, či je vôbec zavretá cesta sblíženia sa dvoch mocností? Tento nápadný dotaz sympatične prijali vo Viedni a ačkoľvek Rakúsko-Uhorsko zaujalo predbežne vyčkávajúce stanovisko, zato ale ďalšie kroky Ruska vďačne prijme. Viedeňský zahraničný úrad Nemecko o sblížení sa Ruska k monarchii hneď upovedomil a o vývine veci bude ho aj ďalej presne informovať.

K voľbám v Anglicku. Výsledok vyslaneckých volieb v Anglicku je už z väčša známy; konservatívno-unionistická oppozícia bude najväčšou stranou novej nižšej snemovne, ale liberáli spojení so socialistami predsa budú mať akú-takú väčšinu — i bez irských nacionalistov. Niekoľkí liberáli v posledné dni vo veľa okresoch zvíťazili. Táto väčšina postačí k tomu, aby nižšia snemovňa vybavila súrne potreby, odhlasovala rozpočet a postarala sa o vybavenie bežných záležitostí. Ale Asquithova vláda sa ani pohnúť ěebude môcť keby chcela previesť vážnejšie reformy, lebo prvý jej takýto návrh by lordi zhlasovali a vtedy by nasledovaly druhé voľby. Vidno, ze Anglicko prišlo do ťažkej krísy.

BESEDNICA.

Pri hamovke.

Nevlúdnou nocou syčí dlhý vlak, blížiac sa ku nádražiu.

Strojník stisol ventil a chrapľavý hvizd volá železničný personál z teplých izieb na perron. Ospalý kassír bručiac hodil na seba obrovský kožuch a postaviac si na rozčuchané vlasy modrú čiapku, vyšiel z kancellárie.

Hu! Jaká to neprijemná noc! Vlhké chladno preniká údy a besný vietor ženie ľadovú pršku do očí....

Strojník podal knižku úradníkovi, potom pečlive priťahuje svoju čiapku na uši. Šťastie, že dnes na staniciach málo práce. Na celej ceste skoro žiadneho skladania.

Medzitým kassír vrátil podpísanú knižku; zasalutoval, ozvala sa trúbka a známy chraplavý hvizd stroja odpovedal a vlak sa pomaly hýbe zo stanice.

Úradník a služobníci železniční chytro povbehúvali do svojich teplých miestností. A na nádraží zase pusto...

Či im je hej!

Tisíckrát je horšie chudákom hamovníkom, ktorí hore v otvorených búdkach sediac vystavení sú nepohode. Ani kožuch a ohromné muffy neochráňa pred dotieravou zimou a studeným dážďom.

A to je už druhá noc, čo hamovník Štefko má službu...

Popustil klapku a zakrútil sa v ošuchaný kožuch, stúliac sa na svojom sedadle. Oči sa mu zatvárajú a on zaspať nesmie.

Vskutku je zmorený bdením.

Doma leží nemocná žena s dieťatom... Príde zo služby celý prechladnutý, unavený ledva na nohách stojí. Ale ako spať, keď drahá manželka je na kraji hrobu, snáď už...

Ani nevečeral. Vo svojich, sadzou zapadnutých háboch si zasadával na kraj postele, úzkostlive naslúchajúc dychu nemocnej ženy a pilne kladúc na jej rozpálené čelo ľadové obklady.

A ubohá žena nevie o ničom... Leží v horúčnom blúznení, šoptajúc nesrozumiteľné slová. Niekedy vyrovná sa na posteli a s vypuklenýma očima utekať chce pred obrazom, ktorý jej nemocné čuvy predstavujú...

A každú hodinu musí jej manžel, doma-li je, násilím roztvoriť krčovite zavrené gamby, aby jej dal do úst predpísanú dávku lieku... Srdce mu pri tom stíska.

Sotva je to vykonané, ohláša sa z kolísky nariekavý plač nemluvňaťa, ktorému treba na liehovom kahanci zohrievať mlieko, dôkladne prečistiť kaučukovú trubicu flašky, z ktorej dieťa cicia, aby mlieko nekyslo. Potom ukladá ho otec do čistej plienky, do vankúša, aby volným kolísaním sa uspal anjelík v nový sn...

Kto asi dnes k vyschnutým gambám manželkynim podá trochu vody, kto plačúce dieťa uspokojí, keď je on v ceste?

Štefko sa triasol... A čo, ak bude ešte nemocná horšie...

Pravda, stará súseda ponukla sa prebdieť v noci pri jeho žene, ale čí sa možno na starenu prácou zodranú spoľahnúť?

A boli tak šťastní, ich blaho ale trvalo len krátku dobu... Ani celý rok. S jakou radosťou bozkával anjelíka, ktorého im samo nebe soslalo. Ale radosť sa chytro zmenila v žalosť. Mladá matka, život dajúc mladému tvoru, sama sa ťažko roznemohla... privolali lekára. Neľutoaal svojich skromných úspor; ako na výrok sudcu, tak čakal na úsudok lekárov.

A starý doktor utierajúc svoje zlaté okuliare, bez slova len hlavou pokyvoval.

— Pridájať matka nesmie; chovajte dieťa mliekom...

Tieto myšlienky víria Štefkovou hlavou, medzitým sa mu pomaly oči zatvárajú.

Zaspal...

A sen je pokračovaním týchto myšlienok. Zobrazila sa mu izbička. Vidí žlto farbenú posteľ pri obloku, k nej pútanú kolísku s novorodencom, pri peci jednoduchý stolík, na ňom oľejová lampička svieti slabým plamienkom..,

Pri posteli stolička. Na nej sedí stará súsedka v hlbokom spánku. Umdlené jej telo je už nie v stave bdieť.

A on musel z domu. Čo mu povedali, keď úpenlivým hlasom prosil o prepustenie na krátko? Za jedneho desať sa vraj najde.

Vidí vo sne, jako sa jeho manželka sviera na posteli v bolasťach, čuje úpenlivý nárek dieťata. A starena tvrdo spí...

Bolasti manželke pribúda, ústa jej marne volajú:

— Vody!

Starena nepočuje.

— Pre milosrdenstvo božie vody, vody! — vyschnutým hrdlom volá žena.

— Už idem, už idem — odpovedá Štefko a vo sne sa vyrovná a kráča po železných schodkoch.

Vlak v plnom lete beží...

*

Keď vlak došiel do nádražia, Štefka v búdke nebolo.

Rano ho našli na železničnom násype s roztrieskanou hlavou.

A keď raport o tom došiel pánu náčelníkovi, rozhnevaí sa tento pán a riekol:

— Takú hlúposť vyvedie; zase budú mať noviny príležitosť k očerňovaniu riaditeľstva...

A žena, dieťa?!!!

Kresťania katolíci, čítajte len dobré katolícke knihy a časopisy!!

CHYRNIK.

Kráľ a kňažna Hohenberg. Pred niekoľkými dňami vo viedeňskom Hofburgu bol dvorný bál, na ktorom po prvý raz bola prítomná aj manželka dediča trónu kňažna Hohenberg. Na tento bál nielen dvorné osobnosti, lež aj celá Viedeň bola veľmi zvedavá. Manželku dediča trónu, ako je známe, vriadili medzi členov

Nástupca Menelika negusa (panovníka) abyssinského.

panovníckeho domu, ale do posledného radu. Pred ňou idúca kňažna bola sotva 20-ročná slobodná arcikňažna. Aby ale manželku dediča trónu zachránili od tej nepríjemnosti, že by v tanci musela isť za kňažnami v krátkych sukničkách, sasko-koburgské knieža Ludvík viedol jednu mladú a jednu staršiu kňažnu pod pazuchy. Za nimi šla manželka dediča tronu. S pozdvihnutou hlavou, majestátne kráčala vo svojom skvostnom odeve v poslednom rade. Kráľ ju niekolkokrát nápadne vyznačil, jako keby aj tým bol chcel dokázať, že manželku svojho nástupcu prijal pod zvláštnu ochranu. Počas prestávky zastal si ku nej a tak priateľsky sa shováral s ňou, že oči jej výsosti len tak žiarily od povďačnosti. Keď sa jej vejár vykĺzol z ruky, kráľ rýchlosťou mladíka sa zohol za ním, ale ho manželka dediča trona predbehla a blaženým úsmevom sa mu poďakovala za vyznačujúcu zdvorilosť. Aj dedič trónu sa so dvakrát pridrúžil k svojej manželke a za niekoľko minút sa shováral s ňou a pozdejšie ju arcikniežа Fridrich zabával.

Slávnosť uhorskej koruny v Ríme. Z Rímu oznamájú. že v lateránskej bazilike dňa 16. apríla tohoto roku odhalia ten umelický relífový obraz, ktorý zväčňuje výjav, keď pápež Sylvester II. posiela prvému uhorskému kráľovi sv. Štefanovi korunu. Na význam a dôležitosť tejto slávnosti poukazuje tá okolnosť, že sa na slávnosti dajú zastúpiť náš kráľ, biskupský sbor a vývodiace osobnosti verejného života.

Púť do svätej zeme. Franc *Fehér*, farár obce Ebed, s povolením najvyššej cirkevnej vrchnosti ostrihomskej cez *Budapešt—Fiume—Jaffa* vede púť do svätej zeme. Odcestovanie 19. marca 1910. Putovanie trvá 20 dní. Prihlásiť sa možno do 9. februára u spomenutého pána farára *Ebed*, ostrihomská stolica. Ceny pútnej cesty so zaopatrením 450, 350 a 200 kor.; bez zaopatrenia ale 300, 250 a 120 korún.

Chýry z biskupstva spišského. Osvietený pán biskup spišský dr. Alexander *Párvy*, v porozumení s najdôstojnejším sborom biskupským Uhorska, v poslednom obežníku svojom cirkevnom nariadil, aby všetkým tým do stavu manželského vstupujúcim veriacim, ktorí narodili sa po zavedení civilných matrik, rodný list, keď ho patričný duchovný žiada, vystavený bol bezplatne. Nariaďuje ďalej osvietený pán biskup, aby z čistého civilného manželstva pochádzajúce deti pod menom prirodeného otca zapisovaly sa do školy a pri vstúpení do stavu manželského ohlasovaly sa tiež pod tým menom.

Chýry z biskupstva košického. Osvietený pán biskup dr. August *Fischer-Colbrie* v najnovšom obežníku duchovenstvu svojho biskupstva peknými slovami poďakoval sa za blahoželanie k novému roku prednesené a povzbudzoval duchovných k blahonosnej práci, zvlášte ale k utvorovaniu a rozširovaniu Katolíckej Ľudovej Jednoty, ktorým cieľom 30. januára vydržiavaly sa agitacionalné shromaždenia po všetkých obciach biskupstva. Upovedomil tiež duchovenstvo osvietený pán biskup, že od prešovského grécko-katolíckeho biskupstva za 20 tisíc korún kúpil kláštor s kostolom nekdajších Paulínov vo Vranove a zariadí tam domoveň pre zaslúžených a chorých kňazov biskupstva pod opaterou štyroch mnišiek. — Do spolku kresťanských sociálnych robotníkov 17. januára slávnostne prijali 25 nových členov. Prijatie s peknou rečou o povinnosťach kresťanských robotníkov previedol sám osvietený pán biskup. — Dr. Ján *Csiszarik*. bývalý professor bohoslovia na semeništi košickom, pozdej tajomník pri uhorsko-rakúskom veľvyslanectve v Ríme, najnovšie vymenovaný je za radcu cirkevných záležitostí tohože veľvyslanectva vo Vatikáne. — Spolok sanatoriuma, pochvalne známeho pod menom arcikniežaťa Jozefa 16. januára usporiadal zábavný večierok s donosom 1887 korún pre chorých na suchoty. — Pod predsednictvom Eugena *Berczellyho*, predsedu kráľovskej tabule 15. januára vydržiavané bolo veľké shromaždenie, ktoré malo za cieľ spojenie všetkých dobročinných spolkov ku podpore a ochrane biedneho a utrápeného ľudu. Na tomto shromaždení prítomní boli: osvietený pán biskup a početní tunajšieho obecenstva. — Grécko-katolícki veriaci, sviatok svätých troch kráľov svätili 20. januára, z ktorej príležitosti tunajší grécko-katolícky farár s veľkou assistenciou svätil vodu v Hernáde. — Ludvik *Oelschläger* na chlieb chudobných sv. Antona daroval 50 korún a dr. Ferdinand *Rott* praelát-kanonik ostrihomský 10 korún, na domoveň sv. Jozefa dal 20 korún tunajší kanonik Michal *Krajnik*.

Chýry zo Šariša. *Prešov:* Katolícky Kruh Rákócziho zriedkavého hosťa mal 23. januára. Dioniz *Görcsönyi* (Štefan Friedreich) professor hlavnej mešťanskej školy v Budapešti, za všestrannej oduševnenosti početného obecenstva držal tu prednášku o potrebnosti katolíckych pohybov. — V záležitosti na odpočinok chystajúceho sa služného giraltského Rudolfa *Berceviczího*, stoličný výbor 18. januára vydržiaval mimoriadne zasadnutie. — Grécko-katolícki veriaci zamýšľajú si založiť kresťanský potravný spolok. — Dr. Aladár *Sipos*, tajomník košíckej priemyselnej komory, peňažnú odmenu a vyznačenie zo stránky ministra obchodu v kruhu priemyselníkov odovzdal slávnostne nasledujúcim trom usilovným a zaslúženým priemyselníkom: Ondrejovi *Levendovszky*, Juliusovi *Szécsenyi* a Ondrejovi *Szmetana*.

Chýry zo Spiša. Vo Friedmane dňa 16. januára v noci zhorela jeda stodola. — Manželka Leopolda Eckerda, predstaveneho baníckej osady Máriahuta-Zakárfalu, dňa 20. januára zastrelila jedného divého kanca. Je to jediná pani vo Spiši, ktorá sa i s lovectvom zaoberá. Teraz už po druhý raz mala tak veliké jagerské šťastie. — Vo Vyšných Lapšoch — chvála Bohu — dostala sa zas jedna krčma do rúk katolíckych, kupil ju terajší starovesský rychtár Ondrej Kosteľničák. Druhú tamojšiu krčmu má tiež katolík menom Michal Grilák. Kresťania! Vašou prísnou, mravnou povinnosťou je, aby ste, keď už dakedy nevyhnutne potrebujete daký

nápoj, len kresťanov podporovali. Ináč darmo kričíme a žalujeme sa na krivonosov! — V Magure boly dňa 24. a 25. januára strašné vetry a záveje, následkom toho dňa 26. januára o päť hodin neskorej prišla pošta z Belej do Starej Vsi. — V Starej Vsi dňa 24. januára večer videli novú kométu. — Vyšnorepašský farár Bela Szillay, pre svoje porušené zdravir za istý čas utiahol sa na odpočinok, jeho dočasným nástupcom má byť Ján Kropács, bývalý kaplán klevelandský (Amerika). — V spišskom biskupstve v minulom roku na všeliaké cirkervné ciele — nerátajúc do toho sv. Peterské haliere — nasbieralo sa 4222 korún.

Nová kométa. Novú kométu, ktorú asi pred týždňom zbadali v Johannisburgu v Južnej Afrike, tieto dni videli už aj na našich Horniakoch. Tak z Piešťan píšu, že tam kométu v pondelok za štvrť hodiny videli a síce po západe slnca, Kúpeľní hostia obdivovali toto jasné nebeské teleso. V Dolnom Kubíne sa kométa zjavila v pondelok večer o 6. hodine a vo Zvolene ju bolo možno vidieť na severozápadnej oblohe v pondelok večer od 5. do 6. hodiny. V obci Dobrócs (st. zvolenská) dňa 23. a 24. januára večer po 5. hodine na západnej oblohe tiež videli novú kométu. Slobodným okom jej jadro zdalo sa byť o volačo väčším ako je bludica Mars, jej chvost bol pomerne veľký a roztratený. Novú kométu len za krátky čas videli.

Trachoma. V Liptovo bolo v druhej polovici minulého roku 1093 ľudí chorých na trachomu (nákazlivu očnu nemoc).

Najväčší obchodný dom sveta nachodí sa v New-Yorku a síce pod menom «Hudson River Terminal Buildung». Má 22 poschodí, 4000 izieb, 5200 dverí, 5000 oblokov a zamestnáva sa v ňom 10 tisíc ľudí.

Falšovanie potravných článkov. Všeobecne je známe, že v Budapešti potravné články vo veľkých rozmeroch falšujú. Dľa teraz uverejneného výkazu chemického ústavu z potravných článkov, ktoré sa v Budapešti spotrebujú, priemerne štvrtá čiastka je falšovaná a z mlieka a mliečných výrobkov tretia čiastka. Už aj sám tento úžasný zjav by mohol prinútiť zákonodarstvo, aby falšovanie potravných článkov tými najprísnejšími poriadkami prekazilo. Terajší zákon na toto neni súci. Od 50 do 100 korún siahajúcou pokutou falšovateľ sa nedá odstrašiť. Vynahradí ju o dva-tri dni novším falšovaním. Dľa vypočítania chemického ústavu v Budadešti asi so 4 millionami litrov vody falšujú do obehu prinesené mlieko a obecenstvo priemerne jeden million korún zaplatí za vodu, ktorú pridávajú do mlieka. Lenže mimo hmotného oškodenia obecenstvu väčším nebezpečím hrozí to, že mlieko veľmi často nakazenou vodou falšujú. Každá snaha vrchnosti zostala dosiaľ bez účinku. Falšovatelia veľmi dobre poznajú nedostatky terajšieho zákona a ľahko prejdú cez rozum medzítkam kontrullujúcich vrchností. Bezpochybné je, že vrchnosť o veľa prísnejšie prostriedky musí použiť, jestli obecenstvo vážne chce zachrániť od falšovatzľov potravných článkov.

Áj-váj — Áj-váj! V Jablonke (Orava) bola voľba učiteľa do obecnej školy. Hlásilo sa na ňu: sedem židov, traja kresťania a jeden katolík. Zvolili si tohto posledného t. j. katolíka. Sláva takým katolíkom, ktorí vedeli dvere ukázať tým siedmym, ešte nepokrsteným učiteľom, do čisto katoltckej obci sa pchajúcim.

Málo škôl. V Galicii je ešte 623 takých obci, ktoré nemajú školu. To je veru smutno!

Kde je lacný život. V Rusku minulého roku za 11 mesiacov odsúdili na smrť 1318 ľudí, z ktorých 510 aj popravili.

Koľko majetkov majú židia v Galícii? V Galícii majú židia už 1100 veľkých majetkov vo svojich rukách. Nevyslovné veľké nešťastie to bolo, keď roku 1868. dovolili židom ležiace majetky kupovať. Koľko gazdov vyšlo od toho času na vnivoč skrze židovskú úžeru v Galícii a koľko v Uhorsku?

Falšovaná bryndza. Ministerstvo orby dozvedelo sa, že ovčí syr, menovite bryndzu veľmi často falšujú. Rozgniavenými surovými a varenými zemiakmi falšovaná a zo sobratého mlieka zhotovená bryndza, ktorej mastnotu nahradili margarinom a bylinnou masťou, dostala sa aj do cudzozemska a tam dobrému menu bryndze veľa škodila. Minister orby teraz prísne naložil hlavnomestskej rade, aby budapeštianske fabriky na syr a bryndzu, taktiež aj väčšie obchody na tieto články ročite najmenej dvakrát dala preskúmať, zo zásoby syra a bryndze vzala si na ukážku a v páde zneužívania zaviedla najprísnejšie pokračovanie.

Zatknutí vysťahovaleckí agenti. Munkáčska pohraničná policia po tieto dni zatkla dvoch nebezpečných vysťahovaleckých agentov. Jeden z nich sa volá Ladislav Stachen, je rodom z Ľvova a policia ho práve vtedy pristihla, keď viac ľudí z abaujskej stolice skvelými sľubmi nahovorával, aby sa vysťahovali do Ameriky. Druhý zatknutý agent je Izidor Weisz z obce Oroszéd, ktorý pre vábenie k vysťahovaniu už viackrát bol trestaný.

DOPISY.

Kubin (Orav. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Uctive prosím, ráčte uverejniť týchto pár riadkov v našom obľúbenom «Kresťan»-e.

Z politického ohľadu sme takí, ako siroti. Nemáme ablegáta. Mali sme Csitáryho. Ale nevieme, čo sa mu znepáčilo, vystúpil z ľudovej strany a prešiel k socialistom. A to sa nám nepáči, že nám ani len «s Bohom» nepovedal.

Ten pán Csitáry mal pekne-krásne zaďakovať za mandát a my silní ľadáci by sme si ľahko zvolili takého ľudáka, ktorý by nás nenechal a za bláznov nedržal. My voličia Indoví sme ho pozdvihli na ablegátsku hodnosť — a on nás teraz jednoducho len od-

mrštil. To si my môj drahý pánko vyprosíme raz na vždy. Na budúce budeme opatrnejší pri voľbe. Vyvolíme si len nášho človeka, čo bude dušou a telom opravdový ľudák a i opravdový ochranca Katolíckej Ľudovej Jednoty.

Nech žije naša ľudová strana, jej vodcovia a ochrancovia! S Bohom

Volič.

* * *

Liptov.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Sdeľujem vám i všetkým čitateľom «Kresťana» ako aj údom Jednoty, že u nás po Liptove akú konšternáciu zapríčinilo vymenovanie novej liberálnej vlády, vlastne ale vymenovanie ministra kultu a výučby. Naši katolíci a to skoro všetci, zhrozili sa nad tým. Kdekoľvek sa človek obráti, len o tom hroznom odkopnutí katolíkov sa shovárajú. A ako že by i nie. Veď desať millionov katolíkov len tak odkopnúť, to je naozaj až primoc.

Čo to už len bude s nami katolíkmi v tejto krajine sv. Štefana? Tak sa zdá, že nás Boh tresce pre hriechy našeho tichého spánku a veľkej nedbanlivosti. Ale divno naozaj, že ešte mnohí a premnohí ani neobzrú Katolícku Jednotu. Kdežto už tu dvanásta hodina, aby každý katolík povstal zo spánku a chytil sa — ale *mocne* — Jedaoty Katolíckeho Ľudu. Človeče pomáhaj si sám — hovorí sa — i Boh ti pomôže.

No, drahí Liptáci a Liptáčky, pekný znak viery to vašej, že ste sa tak zhrozily nad tým, že ministrom kultu a náboženstva stal sa jeden slobodnomurár a unitár. S hrozbou sa neuspokojte, ale vstúpte do Katolíckej Jednoty a to všetcia a všetky. Lebo všetcia spolu dovedna moc vykonáme, keď sa postavia nie dvaja, traja, ale všetci katolíci a všetky katolíčky. Hor sa teda do Jednoty našej, ktorá nás v jedno chce držať a viesť za a pre Boha, cirkev katolicku, za kráľa a vlasť mariansku a svätoštefanskú.

Bože pomáhaj nám katolíkom naozaj ubitým.

S Bohom

Priateľ ľudu Liptovského.

* * *

Z Prievidze.

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Veľactený Pán Redaktor!

Prosím o láskavé uverejnenie tohoto môjho dopisu v našom milom «Kresťane».

V našom meste teraz nenie nič zvlášte nového. Krajinské voľby sa spomínajú, tuším po všetkých kútoch. O tom sa ani nesniva nikomu, že by iný bol našim vyslancom, ako náš premilovaný a drahý Koloman Brestyenszky. Keby len aj v iných okresoch tak verre oddaní boli ľudáci svojmu presvedčeniu. Už tuším nenie väčšieho podlíactva na svete, jako keď kto svoje presvedčenie a svedomie predá za tú hnusnú čertovicu alebo za judášsku mzdu.

Zapamätaj si ale každý volič, že kto s tým hnusným Judášom drži na tomto svete. ten i na druhom saete bude mať svoj biedny podiel s ohavným Judášom.

Judáš držal proti Kristovi s liberálmi, farizejmi a zúfal; tak bude zúfalstvo tlačiť, prenasledovať a trápiť kedysi aj tých kresťanov, ktorí držia s liberálmi proti drahej ľudovej strane. Tá ľudová strana je ľudu ochrana. Kresťanský volič je sobe nepriateľom, podporuje-li liberálov. Poriadny človek si nevšimá ani hrzby, ani prosby keď je o tom reč, aby statočne nasledoval hlas svojho svedomia. S Bohom

Joško Breš

* * *

Z Preserán (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane».

Nemôžem sa sdržať, abych zase niečo nenapísal do týchto novinek o našom Napoleonovi.

Naši farníci vedia, koho rozumiem pod týmto názvom. Je to náš obľúbený dekan-farár Dr. Jozef, Napoleon *Janda*, sostaviteľ krásnej modiitebnej knižky: «Nábožné vzdychy ku sv. Jozefovi». Skutočne my všetcí preseranskí farníci obdivujeme činnosť tohoto nášho zriedkavého duchovného. Keď k nám asi pred dvoma rokmi prišiel, mysleli sme si, že on len dobre kázať vie, ale o krátky čas presvedčili sme sa o tom, že náš Napoleon vyzná sa vo všetkom. Je on nie len výborný kazateľ, tak že si ho ešte i susedné fary vypožičiavajú, keď majú ku príkladu posviacku chrámu, kríža, sochy, keď odbavujú hody alebo inakšiu slávnosť, lež je on dobrý spisovateľ cirkevný, čoho dôkazom je horespomenutá už chýrna modlitebná knižka, ktorú nábožni veriaci slovenského jazyka všade na úchvaty kupujú, kde sa len dozvedia, že je ona k dostaniu. Ba čo viac, ešte aj staviteľ, maliar z neho vystane, keď aj nie z jeho osoby, ale z jeho vačku. Dal nám postaviť novú školu, tretiu triedu, na ktorú on šám obetoval 1000 korún, a nechal nám zväčšiť, vymalovať náš chrám boží, celkom za peniaze, tak, že sme sa mu museli ponúknuť, aby pár offerí držal, lebo že aj my jeho farníci chceme v ozdobeni nášho chrámu účasť brať.

Všetko pochopíme, len jednej veci nerozumieme, že keď tomu našemu pánu dekanovi sa všetko tak darí prečo nevystúpi za kandidáta kresťanskej ľudovej strany,

Máte bol'asti? Trpíte na lámku, pakostnicu, rheumu, bolenie zubov a hlavy? Prechladol ste alebo snáď prievanom zaprí činil ste si nejakú chorobu. Oprobujte len bolasti ulevujúci, liečiaci, posilňujúci Fellerov Elsa-fluid. Ten je zvlášte dobrý. Tucat na próbu 5 korún. Feller lekárnik Štubica, Kostolná-ulica č. 18. (Záhreb. stol.)

snáď aj to by sa mu podarilo. My jeho farníci všetci by sme boli pri ňom a viem, že aj okolité obce, ktoré ho poznajú, Pošuškám vám ale aj to, že já bych bol prvým jeho kortešom.

Dal by pán Boh, aby sme sa toho čím skorej dožili!

S úctou a s ľudáckym pozdravom

Bývalý súsed·

* * *

Malženice (Nitr. stol.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctihodný Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom mišom «Kresťane».

My Malženičania čudné časy žijeme, najmä mládež sa nám začína nachylovať na zlé cesty, čomu na príčine sú väčším dielom rodičia.

Len nedávno naháňali u nás žandári istých rozpustených mládencov, ktorí pokradli panstvu a jednotlivým občanom všelijaké veci. A včul zase čujeme, že jeden žiak práve v deň sv. spovede svojej potiahol svojmu dvoranovi všelijaké veci. A keď ho súsedov syn za to spravodlive potrestal. otec nie že bý bol vzal tiež kocar na svoje rozpustené dieťa, lež ešte mu stránku chytil, ba jak čujeme, potrestateľa svojho neporiadneho synka chce aj žalovať. No, otče vychovávaj si tak aj naďalej svoje dietky, len ich zastávaj, keď kradnú a cudzé veci bantujú, uvidíme, čo z nich vychováš? Tebe, tuším darmo kázal tvôj duchovný pastier cez toľké nedele o krádeži a o jej zlých následkoch, jeho slova u teba padlo na skalu, jako to v sv. evanjeliume čítať môžeš.

Pozorovateľ.

* * *

Kristályfalu (Richvald, Spiš.)

Pochválen Pán Ježiš Kristus!

Ctený Pán Redaktor!

Prosím o uverejnenie tohoto dopisu v našom «Kresťane.»

Chvála Bohu, zase vám môžem z našej obce dačo dobrého a radostného sdeliť.

Každý priateľ kresťanskej striezlivosti zaiste len tešit sa bude tomu, keď sa dozná, že v minulom adventnom čase v našej farnosti znovu 15-eria zriekli sa zkazonosnej čertovej pálenky. Veľmi dobre by bolo, keby ju všetcia na veky zanechali.

Myslím aj to zaujíma ctené obecenstvo, že naši údovia Jednoty Katolíckeho Ľudu vo vianočné sviatky zase mali poradu. Náš pán farár z tej príležitosti prehovoril o minuloročnom účinkovaní Katolíckej Jednoty, povzbudzoval nás ku predplateniu na katolícke noviny a časopisy a nám slobodne prednášal veľmi poučnú a zaujímavú rozprávku istého svetochýrneho ruského spisovateľa.

V tej rozprávke pojednáva spisovateľ o tom, že pálenku sám diabol vynašiel v tom pevnom presvedčení, že skrze ňu najľahšej môže zviesť ľudí ku hriechu a že kto ju rád pije, ten bude najprv falošný ako líška, potom zlý ako vlk a na konci hlúpy a špinavý ako sviňa. Rozprávka sa končí s tou výpoveďou diabla, že kým človek pálenku pije, bude hovädom. Nás pán učiteľ Jozef *Oravecz* nám držal prednášku o miestnych vecách. Na konci sme zaspievali pápežskú hymnu. K dobrej nálade moc prispel gramofon nášho Katolíckeho Mládeneckého Spolku.

Dňa 25. januára mali sme zase v kostole veľmi zriedkavú a peknú slávnosť. V ten deň slávili totiž 76-ročný Ján *Pacige* a jeho 78-ročná manželka, rodzená Maria *Nedoroščik* svoj zlatý sobáš. Ich potomci pozostávajú z 5 detí a 19 vnučiat. Bože požehnaj tých ctihodných staroženichov!

Aj to spomenem s radosťou, že náš Katolícky Mládenecký Spolok, ktorý si spolu s údami Katolíckej Jednoty s prednáškami spojenú tanečnú zábavu najbližšie zariadí, od ostatného výkazu zase mal niekoľko dobrodincov. Pán dekan hanušovský Peter *Krávecz* daroval tomuto spolku sesť korún (to je od neho už treti milodar). Viktor *Hornyánszky* budapeštiansky knihkupec daroval znovu dva výtisky krásneho a s mnohými obrázkami ozdobeného diela «Dejiny uhorského boja za slobodu r. 1848/9. i jeden kalendár *Spolok sv. Vojtecha* poslal minuloročné podielové knihy a Jozef *Szász*, náš bývalý košikarsky majster odovzdal spolku tých 6 korún, ktoré mu chlapci ako jeho bývalí žiaci pri košikárskej zavierke z povďačnosti obetovali. Pán Boh zaplať! *Úd Katolíckej Jednoty a sdolku.*

K našemu vyobrazeniu.

Hovoria, že Menelik negus (panovník) Abyssininie v Afrike ešte pred dvomi mesiacami zomrel. odomretie jeho ale nedali na vedomie ľudu, bo sa boja nepokojov.

Osožné a chytré prevedenie parcellovania.

«A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete» «Krajinský gruntovno-úverkový ústav» do obchodného oboru svojho prevzal prevádzovanie parcellovania a ku tomuto cieľu udelovanie požičiek. Ciele ústavu tohoto vytvárajú úžerníctvo každého druhu, preto on sám nekupuje majetky ku parcellovaniu, lež na žiadosť prevezme za miernu odmenu unovania úplné prevedenie parcellovania (rozumie sa prácami právnymi, merníckymi a v gruntovných knihách) a k tomuto cieľu vyšle na miesto svojho splnomocneného človeka, ktorý postará sa o prevedenie všetkých prác miestnym požiadavkam zodpovedne. Ku cieľom parcellovania ústav ochotne povoluje požičku pri výhodných podmienkach, o com vysvetlenie, prospekt, hlavná správa (Budapest, V. kerület Géza-utca 2. szám) na žiadosť ochotne odosiela. — Výhody spoluúčinkovania ústavu sú: 1. Lacné prevedenie parcellovania. 2. Ústav nerobiac nároky na podiel osobu, kupec v tej cene dostane pozemky, v akej ich majiteľ odpredá. 3. Kupec a odpredavatelia pozbavia sa všetkých starostí parcellovania 4. Odpredavateľ naraz v jednej sumne dostane kúpnu cenu. 5. Spoločná zodpovednosť je vytvorená. 6. Všetky útraty dávajú sa popredku. — Zvláštné výhody ústavom povolenej požičky ku parcellovaniu: 1. Prípadný diel podlžnosti spláca sa pozadne. 2. Požičky povolujú sa počnúc už od 300 orún. 3. Požička vypláca sa celkom v hotových peniazoch. 4. Listina verejného notára nenie potrebná, potrebuje sa len lacné uhodnovernenie notárske. Ústav požičku vypovedať nemôže.

V prostred našeho vyobraznnia spatrujeme postavu mladého človeka, ktorý pravdepodobne nástupcom bude Menelika.

Príhlas.

Ku všetkým verným ctiteľom sv. Jozefa, najvernejšieho pestúna Ježiša Krista, privolávam, aby si zaopatrili už vo februári znamenitú modliacu knižku «Nábožné Vzdychy» rečenú, ktorá je nielen úplnou a dokonalou, všetky pobožnosti obsahujúcou knižkou modliacou, ale spolu má o pocte sv. Jozefa veľmi vzácnu, asi 170 strán veľkú prílohu, v ktorej sa podávajú utešené modlitby, prípadnosti, rozjímania atď. o sv. Jozefovi znejúce. Ktokoľvek si túto knížku zaopatril, toľkú potechu čerpá z nej, že požehnáva i tú chvíľu, v ktorú si ju kúpil, i tie časopisy, ktoré mu pozornosť na ňu obrátily. Tedy teraz vo februári opät privolávam verným ctiteľom sv. Jozefa, aby si túto knižku čím skorej zaopatrili, tak aby v marci, jakožto v mesiaci sv. Jozefa žiadon z nich nebol bez nej.

Kaplán v Trenčiansku.

Odkazy redakcie.

F. K. K. V známej záležitosti opýtame sa patričných pánov a potom odpíšeme.

V. H. B. Ako stojíte s Jednotou? Zariaďte si bezodkladne utvorujúce shromaždenie.

Alfonsko. Pekne ďakujeme. To už potom znamená volačo. Požehnaj vás Boh.

Ceny potravných článkov.

V Budapešti, 1. februára.

Úradne značené ceny za 100 kilogramov. *Pšenica:* tisská K 29·00—30·00, stolnobelohradská K 28·30—29·80, peštianska K 28·15—29·20, banátska K 28·15—29·10. — *Raž:* prvotriedna K 19·40—19·55, druhotriedna K 19·20 do 19·30. — *Jačmeň:* prvotriedny K 14·40—14.50, druhotriedny K 13·90—14·10. — *Proso:* K ——, do —·—. — *Ovos:* prvotriedny K 16·00—16·20, druhotriedny K 15·00—15·40. — *Kukurica:* K 12·20—12·30 *Repica:* K —·——·—.

Múka pšeničná:

č.	0	1	2	3	4	5	6
K	22·20	21·80	21·40	21·00	2·060	201·0	19·10

č.	7	7½	8
K	17·30	15·20	7 00

Za 50 kilogrammov i s vrecom.

Drobné otruby: K 6·00, hrubé K 6·20.

Strova: Fazuľa obyčajná biela K 21·00—22·00 fazuľa strakavá K 16·00——·—. — *Hrach:* nelúpaný, čistý K 31·00—33·00, lúpaný K 45·00—54·00. — *Šošovica:* čistá K 25·00—35·00. — *Konopné semä:* K 20·00 do 22·00. — *Mak:* K 57·00—58·00. — *Rasca* (kmín): Kor. 107·00—108·—. Všetko po 100 kilogr.

Sviňská masť: budapeštianska K 174·00—175·00, vidiecka K 000·00—000·00.

Slanina: mestská 4-kusová K 136·00—137·00 3-kusová K 148·00—149·00. vidiecka K —·——·— za 100 kilogr.

Datelinové semä: Červená datelina K 158·001 70.00, lucerna jasnozrná K —·—— —·— za 100 kg

Lekvár: srbský K 44—00, bosenský K 54·00—56·00 po 50 kilogr.

Slivy: bosenské (100 kusové) K 22·50—23·00, srbské (100 kusové) K 22·50—23·00 po 50 kilogrammoch.

Spiritus: Rafinovaný odanený vo veľkom178·00 do 179·50. Denaturalisovaný, ku priemyselným účelom jeden barill 50 00—51·00.

Petrolej: Fiumánsky krištálový K 35·50, fiumánsky White-Star (***) K 29.20 za 100 kilogr. so sudom.

Zemiaky: (hornouhorské) ružové K 6·50— 7·00, žlté K 6·80—6·80 za 100 kilov.

Koloniálny tovar: *Cukor* v klobúkoch K 82·00 do 82·50, kockový K 84·00—84·50, žltý K 82·00—82·50 zu 100 kilogr.

Upozornenie!

Prosím, nepýtajte u kupca jednoducho na krátko „jeden pakel cigorie“, ale s označenou známkou

FRANCKOVU CIGORIU,

aby ste boli istá, že máte stálu, rovnú a najlepšiu jakosť tejto cigórie. — Pozorujte pritom na ochrannú zmánku a naš podpis, lebo naše pakle napodobňujú papierom podobnej farby.

Ochranná známka.

Jindřicha Francka synové

Neváhajte, ked vás hlava bolí lež potrebujte hned Beretvás-pastille ktoré za desať minút zastavia najtuhšs migrén-hlavy bolenie.= Lekármi odporúčaný liek. **Cena K 1.20.**

K dostaniu v každej lekarni!

Dorába Tomaš Beretvás, lekárnik Kispest. Pri 3 škatulkách zasielka franko..

Prečo každý hospodár, polnou rohotou zaoberajúci sa človek a aj priemysel'nik potrebuje

Brázay-ho Menthollieh?

Poneváč: Brázay-ho Menthollieh je opravde a nepodvratne spolahlivý domáci prostriedok na ktorý každy má potrebu.

Poneváč: Brázay-ho Menthollieh **k udržaniu, zachráneniu zdravia, k zahateniu nemóc a k zastaveniu telesných bolastí najlepšie slúži a tak istotne a užasne učinkuje,** že ho mnohí za **divotvorný prostriedok** považujú.

V akejkolvek nemoci **len jednu próbu trea burobit' s Brázay-ho Menthollieho**m a každý hneď lepšie bude sa cítit.

Cena jednej flasky na próbu 40 halierov.

K dostaniu v každom sklepe a aj u dorábateľa pána Kolomana Brázayho Budapest, postafiók 35.

Len Brázay-ho Menthollieh treba pytať a prijať, bo len ten pomáha vo ušetkých neduhoch.

Rušeň!

!!! S 18 prvými vyznačeniami !!!

Ludvik Kállai motor dielňa

Budapest, VI., Gyár-utca 28. szám.

Odporuča najvrelej **Ludvika Kállai**

elektrické benzinlokomobil stroje ku mlatbe

s dvojim vystrojením ku čisteniu.

!! Úplná záruka za viborné mlatenie !!

!!! Jedina novota !!!

!! Najjednoduchejší a najdokonalejší mlátebný stroj prítomnosti !!

Bez strojnika lahko k vedeniu bár ktorým gázdom aj medzi domámi slamou krytymi.

Osobytná trieda pre stroje polného hospodárstva ako: parostroje, mlyny, rajtare, stroje k mlateniu a ku siatiu atd.

Ludvika Kállai ktoré sa v našej vlasti najlepšie podarily.

Cenník s obrazmi na žiadosť zdarma a franko.

Rušeň!

Na čase je

môj bohato illustrovaný hlavný ceenik s viacej ako 3000 vyobrazeniami najrozličnejších potrebných predmetov a prileżitostých darov, pýtať si zdarma a franko

c. a k. dvorný zásielca

Hanns Konrad

Brüx č. 1911. (Cechy).

Hl'adáte

dobrý a spolahlivý prameň zadováženih rozličných potrebných a a osožných predmetov každého druhu, pýtajte si na dopisničke bohato illustrovaný hlavný cennik s viacej ako 3000 vyobrazeniami od

c. a k. dvorného zásielcu

Hanns Konrad

Brüx č. 2136, (Cechy).

Pozvanie.

«Gazdovský a potravný spolok v Jakubove a skolí» dňa 20-ho februára 1910. o $2^1/_2$ hodine popoludni v rk. škole bude vydržiavať svoje

VI. riadné válné shromaždenie.

Predmety:

1. Zpráva správy.
2. Zpráva dozorného výboru.
3. Čitanie a potvrdenie záverečných účtov.
4. Udelenie absolutoriuma pre správu a dôzor.
5. Ustálenie v rozdelení čisteho zisku.
6. Volba správy na 3 roky.

Súvaha dňa 31. dec. 1909. — Majetok: Hotovosť: 1264·69 K. Továr: 8813·85 K. Dlžníci: 989·70 K. Náradie: 402·92 K. Účastiny: 134·00 K = 11.605·16 K. — Povinnosť Účastiny: 5980·00 K. Reserv. základina: 2185·59 K. Veritelia: 1861·41 K. Čistý zisk: 1578·16 K = 11.605·16 K.

Záverečné účty, zpráva správy a dôzoru, menoslov údov sú v obchode do dňa vál. shromáždenia vyvesené.

Jakubov (Prešporská stol.) dna 1 ho februára 1910.

Správa.

Vážny oznam pre majiteľov koní!

Aby uhorskí hospodári všeliakými figlami rozširovaným odporúčaniam na lep nesadli a svoje peniaze nevyhadzovali za pokrovce, ktoré nevideli a ktoré vo všeliakých českých fabrikach shotovujú z kalmuku a barchetu, odhodlali sme sa, že zvlaštnej trvácnosti, celkom hrubé, ako bunda teplé, uhorského dôrobu pokrovce do obchodu zavedeme, ktoré sodpovedajú všetkým nárokom objednavateľov.

Výhodné ceny pre poľných hospodárov:

Veľký a široký pokrovec na kone cena 3 zlaté.

Najväčšej a najlepšej jakosti cena 3 zl. 50 kr.

Už dva predmety na próbu objednané zasielame franko na každu železničnú a poštovú stanicu.

Ku objednaným pokrovcom možno pripojiť «Rapide» nožnice na strihanie lichvy s náhradným nožom cena 1 zl. 60 kr. Pôvodné «Pegoet Freres» francúzske nožnice na strihanié koní zl. 2.20.

Výlučná atressa objednania:

SOHR, rozposielajúca osada uhorskych pokrovcov na kone
SOMOGYSZILL.

Za dobrotu a povodnosť tovaru záruka.
Za nezodpovedné dáme zpiatky peniaze.

Lacné české perie.

5 kilo: nové tmavé driapané **kor 9·60**, lepšie **12 kor.** Biele mäkké, jak páper **18 kor.— 24 kor.** Biele ako sňah mäkké ak páper, driapané **30 kor. 36 kor.** Rozposielanie s dobierkou franco; zamenenie a nazpäť prijatie je pod tou vynimkou dovolenéjestli sa poštové itraty vynahradia. — **Benedikt Sachsel, Lobes Nr. 135** (pošta Pilsen Čechy.)

Zdarma

a franko dostane každý môj hlavný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami rozličných potrebných a u žitočných článkov každého druhu; cenník tento na žiadosť bezodkladne posiela (c. a k. dvorný zasielca)

c. a kr. dvorný zásielca
HANUS KONRAD
Brüx č. 1914. (Čechy).

Osnamy prijíma administrácia

KRESŤAN

Dobré harmoniky K 4.80

Žiadne trovy za clo. Velpredaj 50.000 kusov. Žiadne riziko.

Zámena povolená alebo návrat peňazi.

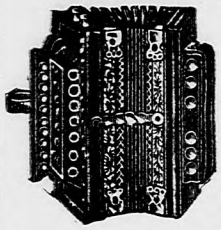

Číslo 300³/₄ 10 tastick, 2 registre 28 hlasov, veľkosť 24×12 cm. K **4.80**
Číslo 65¹/₄ 10 tastiek 1 registre 28 hlasov, veľkosť 30×15 cm. K **5.20**
Číslo 656³/₄ 10 tastiek 2 registre 28 hlasov, veľkosť 30×15 cm. K **5.40**
Číslo 305³/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 24×12 cm. K **6.20**
Číslo 663¹/₄ 10 tastiek 2 registre 50 hlasov, veľkosť 31×15 cm. K **8.—**
Školka k samončéniu na tejže harmonike zdarma.
Zasiela s poštovou dobierkou c. a k. dvorný zasielca

HANNS KONRAD, Vývozný dom hudelných nástrojov
Brüx číslo 1906. (Čechy).

Hlavný cennik s 3000 vyobrazeniami na žiadosť posiela sa každému franko a zdarma.

Brády-ho

Žalúdkové kvapky s ochrannou známkou Panny Marie mariacellskej, ktoré ľud menuje žalúdkovými kvapkámi mariacellskými, už od tridsať rokov tak osozne pôsobia, že v každej domacnosti nevyhnutne sú potrebné. Kvapky tieto nedostižiteľne dobre účinkujú pri každeho druhu **zhubení žalúdka, proti záhe,** neriadnej stolici, kŕčom v žalúdku a v hlave, dávniu, bezsnosti, bezkrvnosti a bladosti. K dostaniu sú v každej lekárni. Cena veľkej zasielaju. Objednať sa môžu poštou a zasiela flašky **K 1.40,** malej flašky **80 hal.** 6 flašiek **5 K,** 3 duplované flašky za **4.50 K** franko sa **K. Brády lekáreň k „Uhorskému Kráľovi" Viedeň, I., Fleischmarkt 2., Sklad 212.**

Pozorujme na ochrannú známku s vyobrazením Panny Marie Cellanskej, na červené zaobalenie a na podpis pod obrazom. II

Ste chory?

Trpíte na kašeľ, záduch, vyhadzovanie hustého šleimu, pichanie v prsoch, drieku, tlačenie v lopatkách, nočné potenie, často studené ruky a nohy, pluvanie krve, hrčanie v prsiach, neriadne klopanie srdza spojenés bojazlivosťou, bezsnosť a zlé trávenie atd., pýtajte si hneď našu najnovšiu knižičku, na 88 stranách. Odošle sa vám

celkom zdarma

Obsahnje ona nepočetné svedoctva vďaky a uznania ako aj zkúsenosti a badania v speciálnej práci sobrané na viacej ako

50.000 pacientoch

zaopatrenie tnjto knižočky tisícom už poskytlo obľahčenia ba i celkovného vyzdravenia, ba ešte i takým čo už dávno neverili na jejich vyzdravenie a ktorých aj lekári sa zriekli. Nemá toto nič spoločného s tajnými liekami a je to jedine výsledok študiuma zvláštnych auktorov na poli fisikalného liečenia. Adressovať treba na

Kurinstitut „Spiro-Spero"
Niederlössnitz bei Dresden. Schulstr. 81/A.

Najlepší český prameň k objednaniu.

Lacne perie na postel!

1 kg. sivé drápané 2 K, lepšie 2 K 40 h; polbiele 2 K 80 h; biele 4 K, biele páperové 5 K 10 h.; 1 kg. velmi fajne, ako snah biele, drápané 6 K 40 h., 8 K.; 1 kg. paperie, sivé 6 K, 7 K; biele fajnové 10 K; najfajnejšie paperie z prs 12 K. — Pri obednani 5 kg. franko. —

Hotové postele z hustéj tkanyni červeného, modrého, bieleho alebo žltého nankingu, 1 perina. 180 cm. dlhá 116 cm. široká s dvomi podhlavkámi, každý 80 cm. dlný, 58 cm široký, naplnený novým, sivým, veľmi trvácim perím 16 K; polpaperie 20 K; paperie 24 K; jednotlivé periny 10 K, 12 K, 14 K, 16 K · podhlavky 3 K, 3 K 50 h., 4 K. Vývoz s postovou dobierkou od 12 K počnúc franko. Výmena alebo návrat dovolené.

Za nezodpovedné návrat peňazi. S. Benisch v Deschenitz číslo 826. Böhmerwald. Cenniky franko zdorma.

Budíček hodiny s vežovým zvonom

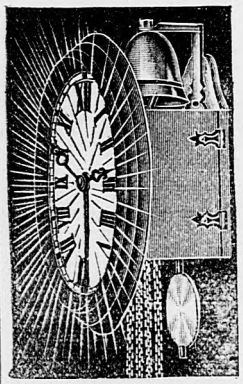

Ia. kvalita s 30 hodinovou chodbou, s bijúcim s rojom celých a polhodin, budíček s **hlasitým zvonom** hladko polirovaný, okruhlý rám 30 cm. priemeru, číselník pod sklom, komplet s 3 zlato-bronzovanými fažištami, **zárukou 3 rokov na písme** len K **6.60.** Číslo 4434½ s ciferníkom v noci osvieteným K **7.20. Risiko vytvorené. Výmena povolená. Vrátenie** peňazi. Rosposiela s poštovou dobierkou alebo pri poprednom zaslaní peňazí

Prvá fabrika hodín

HANNS KONRAD c. k. a. dvorný zásielca
Brüx č. 1903. Čechy.

Veľký bohato illustrovaný cenník s viacej ako 3000 vyobrazeniami zasiela sa každému na žiadosť zdarma a franko.

Tlačou Stephaneuma úč. spol. v. Budapešti, VIII, Szentkirályi-utcza 28/a.